

GAZETA GDAŃSKA

Filja w Tczewie

ul. Dworcowa 3.

Numer pojedynczy 18 mkp.

Dla Gdańska:

PRZEDPŁATA miesięczna 18 mk. niemieckich w Gdańsku i w Niemczech z odnośnieniem do domu. W ekspedycji 17 mk. niem. Pod opaską 32 mk. niem. W innych krajach 46 mk. niem. OGŁOSZENIA w dziale inseratowym za numparelowy wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 5,0 mk. niem. Reklamy za tekstem za nom. wiersz 1-lam. lub jego miejsce 25 marek niem. Reklamy na pierwszej stronie za numparelowy wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 30 mk. niem. Miejscowe ogłoszenia podług taryfy.

Konta czekowe:

P. K. O. Warszawa 170 028
Gdańsk 1307

Konto Bankowe w banku
Kwilecki Potocki & Cie, Gdańsk
Hundegasse nr. 85

Dla Polski:

PRZEDPŁATA miesięczna z odnośnieniem przez listowego 275 mkp. Pod opaską 325 mkp. Ogłoszenia i abon. przyjm.: Admin. w Gdańsku, Brothbankeng. 14; księg. kol. „Ruch” w Gdańsku Kassubischer Markt 21, w Poznaniu, w Krakowie i w Lwowie: biuro ogłoszeń „Anons” w Warszawie, ul. Wapólna; filja „Gaz. Gd.” w Tczewie i wszystkie biura ogłoszeń w Polsce OGŁOSZENIA za nom. wiersz 1-l. lub jego miejsce 70 mkp., Rekl. za tekstem nom. wiersz 1-lam 300.-mkp, Rekl. na 1-ej stronie za nom. wiersz 1-lam. 400 mkp. przyjm. tylko na ćwierć strony

Telefon Redakcji nr. 1866 i 6453, Administracji 1866.

Redakcja i Administracja: Gdańsk, Brothbankengasse 14

Skrytka pocztowa 280

Po Genui.

Konferencja genueńska nie powiodła się — wiadomo to powszechnie i nie ma potrzeby przekonywać o tem. Główny inicjator jej, Lloyd George do ostatniej chwili ratował pozory i pokazując się zawsze z twarzą uśmiechniętą, syjąc dowcipami, chciał wmówić w opinię, że jest z przebiegu obrad zadowolony. Należało jednak konferencję zakończyć czemś pozytywnym a to okazało się w Genui niemożliwem. Niezmordowany w pomysłach Lloyd George wymyślił rzecz niespodziewaną: nową komisję rzeczoznawców, tym razem jednak nie na południu, lecz pod niebem chłodniejszem na północy, w Hadze. Znowu sztuczne ratowanie sytuacji, aby się wydawało, że obrady w Genui nie były bezowocne, gdy okazała się potrzeba nowego zjazdu.

Aby podnieść walory zjazdu haskiego, prasa oddana premierowi angielskiemu puściła natychmiast pogłoski, że w Hadze mniej lub więcej oficjalnie pojawia się też zastępca Stanów Zjednoczonych. Minister włoski Schanzer kategorycznie nawet zapowiedział to w rozmowie z dziennikarzami.

Tymczasem stała się rzecz odwrotna. Hadze cios śmiertelny zadał telegram z Waszyngtonu! Jeszcze nie przebrzmiały zapowiedzi, donoszące o współudziale Ameryki, gdy nadeszła depesza, zadająca kłam wszelkim iluzjom na ten temat.

Teraz na tem tle w całej pełni występuje trafność przewidywania w polityce francuskiej. Od chwili otwarcia konferencji genueńskiej rozpisywano się o odosobnieniu Francji — szczególnie niezmordowaną w tym względzie była prasa niemiecka. Pokazuje się jednak, że premier francuski, p. Poincaré patrzył trzeźwo na rozwój stosunków politycznych w Europie i nie dając się zepchnąć ze swej linii politycznej, doczekał się triumfu. Długi przewlekły pojedynek między Lloyd George'm a Poincaré, między polityką angielską i francuską w stosunku do Niemiec i Rosji sowieckiej zakończył się zwycięstwem Francji i Poincarégo. Zwycięstwo to występuje tem silniej, gdy słyszy się z poza kanału, że Anglia ma już dość eksperymentów politycznych Lloyd George'a. Konferencja w Genui zakończyła się pod znakiem pamiętnego oświadczenia lorda Cecila, że ustąpienie Lloyd George'a byłoby wielką ulgą dla cywilizowanego świata.

Do zwycięstwa francuskiego przyczyniło się zdecydowane stanowisko Ameryki. Podaliśmy w ostatnim numerze rewelację Gompersa, przywódcy zorganizowanych mas robotniczych, tego samego Gompersa, który tak wybitną rolę odegrał podczas wojny światowej. Jak wówczas w imieniu robotników amerykańskich oświadczył się on za współudziałem Ameryki w wojnie przeciw Niemcom, tak obecnie w imieniu tych samych robotników oświadcza się przeciw jakimkolwiek wchodzeniu w stosunki z rządem sowieckim. To stanowisko robotników amerykańskich bezwzględnie nie było bez wpływu na rząd Stanów Zjednoczonych w zajęciu tak zdecydowanego stanowiska wobec Rosji.

Inny Amerykanin, znany finansista i przemysłowiec Vanderlip, ogłaszając fiasko konferencji genueńskiej, przypisuje winę tego wyłącznie inicjatorowi jej, powiadając, że Lloyd George cierpi na „brak zmysłu moralnego”. Obciążony tą wadą wszedł na drogę kompromisu. Z socjalistami, zapominając, że kompromis jest wprowadzić cenną rzeczą w polityce, ale nie tam, gdzie różnice są tak przepastnie różne: z jednej strony cywilizacja zachodnia, opierająca się na własności prywatnej i dotrzymywaniu przyjętych zobowiązań, z drugiej strony rozmasane barbarzyństwo wschodnie bez krzyży podkładu moralnego.

Na niezrozumieniu tej różnicy polegała omyłka Lloyd George'a i klęska jego polityki, która ma w tej chwili charakter klęski osobistej, gdyż — jak wiadomo z głosów prasy — opinia angielska coraz silniej wypowiada się obecnie za nawrotem do polityki ścisłego współdziałania z Francją.

Ententa przeszła prawdziwą próbę ognia, jeśli utrzymała się mimo wszelkie gzygaki polityki Lloyd George'a i stał nadzieja, że sojusz francusko-angielski nadal się nie rozluźni, co daje gwarancję utrzymania stanu rzeczy stworzonego w Europie przez traktat wersalski. Opinia publiczna Europy żywo w tej chwili zajmuje się kwestią, czy Lloyd George po Genui utrzyma się przy władzy, w Anglii są już na ten temat robione zakładki, jest to jednak kwestia wewnętrzno-angielska — kłady polityki europejskiej decydującą jest jednak po konferencji genueńskiej to, że nastąpiło w niej zdrowe oświecenie i czy Lloyd George pozostanie dalej premierem angielskim, czy ustąpi miejsca innemu, w każdym razie niema już obawy, by Haga wniosła w stosunki polityczne Europy takie zamieszanie, jakie wyniknąć mogłoby po Genui, gdyby wcześniej nie zapobiegł temu Poincaré.

Francja czuwa z bronią u nogi.

Paryż, 21 V. (WTB.) Prezydent ministrów Poincaré przybył dzisiaj do Strassburga na kongres byłych żołnierzy frontowych i wygłosił tu mowę, w której m. i. powiedział: „Żaden z was nie jest przesiąknięty uczuciami zemsty, żaden z was niema imperialistycznych zamiarów, żaden z was nie życzy sobie, aby stosunki nasze do Niemców zatruwały wspomnienia dawnych lat. Alzacja ma zamiary wszecniemców, każdy wie, do czego są oni zdolni i co dotychczas zrobili, aby nie wykonać traktatu pokojowego. Alzacja nigdy nie uwierzy w bajkę o rozbrojeniu Niemiec, gdyż uświadamia sobie, co się kryje za maską sił policyjnych niemieckich i co

znacza te liczne odkrycia składów broni w Niemczech. Obecnie Niemcy szerzą na całym świecie propagandę w interesie autonomii Alzacji, przed wojną jednak panowali tutaj gwałtem i przemocą. Może przyjdzie dzień, gdzie Niemcy zdecydują się napaść nas. Jeśli dzień ten zbliży się, chcemy być gotowi nie tylko, aby bronić się, lecz aby zwyciężyć. Dlatego tylko pozostajemy nadal uzbrojeni. Dlatego tylko pozawieraliśmy nasze sojusze i przyjaźnie. Odzyskalismy Alzację i nie damy jej sobie nigdy wydrzeć. Starzy bojownicy trzymają czujną straż w Alzacji, tak samo jak czujnie strzegą praw, przysługujących nam z traktatu pokojowego.”

Francja nie zrezygnuje z żadnych praw przysługujących jej z traktatu wersalskiego.

Paryż, 21 V. (PAT.) (Havas.) B. minister skarbu Klotz wystosował do Poincarégo list, w którym zaznacza, że niespodzianką było dla niego oświadczenie Chamberlaina w izbie gmin, wedle którego rząd francuski miał rzekomo w r. 1920 po wypadkach w Frankfurcie zobowiązać się do rezygnacji z wszelkiej samodzielnej akcji, mającej na celu zapewnienie wykonania traktatu wersalskiego. Klotz spodziewa się, że powyższe oświadczenie opiera się na nieporozumieniu i że należy to nieporozumienie jak najrychlej wyjaśnić. Powyższe zobowiązanie stanowiłoby bowiem poważne naruszenie traktatu wersalskiego, mianowicie jego postanowienia w sprawie działania odnośnych rządów na wypadek samowolnego uchylecia się Niemiec od wypełnienia przyjętych zobowiązań. Nadto zobowiązanie takie winno było być poddane pod opinie izby. W odpowiedzi na ten list Poincaré stwierdza, że Francja nie zgodziła się nigdy na zrezygnowanie z jakichkolwiek praw, przysługujących jej na mocy traktatu wersalskiego. Traktat ten obowiązuje

zarówno Francję, jak i Anglię i mógłby być zmieniony tylko w tych samych warunkach, w jakich został zawarty i ratyfikowany. Jeżeli komisja odszkodowawcza w dniu 31 maja stwierdzi, że Niemcy uchylały się samowolnie od spełnienia swoich zobowiązań, jeśli w myśl § 17 aneksu II traktatu zawiadomi o tem zainteresowane rządy, rządy te będą w myśl § 18 miały prawo zastosować sankcje, jakie uznają za potrzebne. Pan — zaznacza Poincaré — który brał udział w redakcji tej części traktatu, znasz lepiej, niż ktokolwiek inny istotne jej znaczenie. Dziękuję więc Panu za pańskie świadectwo w tej sprawie. Rząd francuski zamierza zgodnie ze swoim oświadczeniem porozumieć się ze sojusznikami i uczynić wszystko, co od niego zależy, aby uzyskać ich udział w działaniu, jakie wywołałoby stanowisko Niemiec, pod warunkiem jednak, że porozumienie to nie naruszy w niczem praw, przysługujących na mocy §§ 17 i 18 Francji oraz wszystkim innym zainteresowanym rządów. Francja nie zrezygnuje nigdy ze swoich praw.

Wyjazd Naczelnika Państwa do Rumunii.

Warszawa, 21 V. W warszawskich kołach dyplomatycznych żywo komentowany jest wyjazd Naczelnika Państwa do Rumunii. Wyjazd ów ma nastąpić dnia 6 czerwca. Wraz z Naczelnikiem Państwa wyjadą do Bukaresztu min. Skirmunt, pp. Przezdziecki i A. Ładoś. Pobyt Naczelnika Państwa w Bukareszcie potrwa około czterech dni.

W politycznych kołach Warszawy przypuszczają, że wyjazd ten ma za zadanie przypieczętowanie przyjacielskich stosunków, jakie panują między Polską i Rumunią, oraz porozumienie się w szeregach spraw z małą ententą.

Bolszewicy spekulują na Hage.

Berlin, 20 V. (AW.) Wobec przedstawicieli „Daily News” oświadczył Cziczerin, że pokłada wielkie nadzieje w konferencji haskiej, o ile obrady jej będą mogły odbywać się na podstawie czysto rzeczowo-kupieckiej a nie będą przesiąknięte „wysoką polityką”, która obrady konferencji genueńskiej uczyniła całkiem bezplodnymi. Rosja nie traci nic, czekając dalej. Największym błędem Lloyd George'a było dotąd, że wciąż był mniemania, iż będzie mógł warunki swoje podyktować. Mniemanie to opierało się na rzekomo rozpaczliwym położeniu Rosji, co jednak nie odpowiada istotnemu jej stanowi.

Stanowisko Ameryki zdecydowane.

Berlin, 20 V. (AW.) „Chicago Tribune” donosi, że ambasador amerykański Child otrzymał w Genui notę Hughesa, która ponownie podkreśla, że St. Zjednoczone nie podejmą przedz jakichkolwiek pertraktacji z Rosją sowiecką, póki sowieci nie przyjmą i nie wypełnią bez wszelkich zastrzeżeń warunków, stawianych przez Amerykę.

Szwecja przeciw bolszewikom.

Berlin. (AW.) Donoszą ze Sztokholmu, że specjalna komisja parlamentu szwedzkiego odrzuciła podpisaną niedawno przez szwedzkie ministerium spraw zagranicznych umowę szwedzko-sowietką. Branting z odrzucenia tego układu nie wyciągnie żadnych konsekwencji, licząc na to, że przedz czy później zostanie zawarty z Rosją sowiecką układ, który pódzie znacznie dalej niż odrzucona przez komisję umowa.

Berlin, 21 V. Donoszą ze Sztokholmu: Podpisany ostatnio przez ministerium handlu układ szwedzko-rosyjski został w dniu wczorajszym przez specjalną komisję parlamentarną odrzucony 13 głosami mieszczańskimi przeciwko 7 socjalistycznym.

Rewolucja w Bułgarii.

Wiedeń, 21 V. (PAT.) „N. Fr. Presse” donosi o wielkich rozruchach, które wybuchły w Bułgarii. Komuniści, zwolennicy Stambulińskiego, proklamowali wolną republikę. Król Borys uciekł do Warny. Wiadomości, jakie pismo wspomniane otrzymało z Zagrzebia, głoszą, że zamach komunistyczny został udaremniony, a przerwana między Sofią i Belgradem komunikacja została przywrócona.

Niemcy zapewniają o swej lojalności wobec Polski i Francji.

Paryż, 21 V. (PAT. — Wolff.) „Petit Parisien” ogłasza wynurzenia, poczynione przez Rathenaua w Genui, który m. in. powiedział, że już z głosów prasy wynika, że Niemcy przyjęły zarówno warunki terytorjalne, jak i finansowe traktatu pokojowego i wcale nie myślą o tem, aby odfaczyć od Polski Poznańskie a Alzację i Lotaryngię od Francji. Należałoby więc uznać układ zawarty przez Niemców w Rapallo, bo on właśnie gwarantuje pokój Europy.

O sojusz państw bałtyckich.

Rewel, 20 V. (PAT.) Wczoraj wieczorem powrócił z Finlandji prezydent republiki estońskiej. Rozmawiając z dziennikarzami finlandzkimi prezydent powiedział m. in. co następuje: „Ogólny front państw bałtyckich jest nieskończenie pożądanym, albowiem imperializm rosyjski nie zamark, tylko przemałował się na kolor czerwony. Państwa bałtyckie, nie mając dotychczas międzynarodowej gwarancji, mogą oprzeć się tylko na sobie, popierając jedno drugie. Odkryte niedawno w Estonji i Łotwie tajne organizacje sowieckie jasno dowiodły, że sowieci dążą do wywołania konfliktu z państwami sąsiednimi, to też państwa bałtyckie muszą czuwać. Prezydent zakończył przemówienie swe życzeniem, by jak najrychlej powstał związek obrony państw bałtyckich.

I Asquit krytykuje Lloyd George'a.

Londyn, 21 V. (PAT.) Na konferencji narodowych liberałów przemawiał Asquit przed audytorium, liczącym około 3000 osób. Krytykował on ostro politykę Lloyd Georgea na konferencji genueńskiej.

	Kurs oficjalny 20 5 1922	Przed otw. giełdy 22 5 1922
Noty polskie	7,28 1/2	7,50
Dolary amerykańskie	299,70	309,00

Obrady nad monopolem tytoniowym.

Dyskusja sejmowa w sprawie monopolu tytoniowego prowadzona była w atmosferze tak napiętej i zadymionej oparem politycznym, że trudno było się właściwie rozczuć, czy chodzi tu o sprawę czysto gospodarczą i debatę nad korzyściami materialnymi tego lub innego systemu, czy o starcie lewicy z prawicą, urozmaicone momentami, godnymi wieców przedwyborczych.

Faktycznie tylko dwaj mówcy umieli się utrzymać na stanowisku referentów obiektywnych, tj. minister skarbu Michalski i ks. poseł Adamski. Min. Michalski wystąpił z szeregiem argumentów w obronie monopolu. Wykazawszy, że monopol gdziekolwiek przynosi dobre rezultaty i że zmniejsza niebezpieczeństwo podejrzenia kasy rządowej przez fabrykanta, które istnieje przy akcyzie, rzucił że monopol dotychczasowy dał słabsze wyniki jedynie z powodu anarchii biurokratycznej i siedmiu różnych systemów opodatkowania, min. Michalski okazał dużo umiarkowania, nie narzucając Sejmowi apodyktycznie konieczności przyjęcia ustawy monopolowej, lecz pozostawiając mu możność uzgodnienia zapytań indywidualnych i nieodwrotnych postulatów rządowych. Z tej części mowy min. Michalskiego podkreślić należy oświadczenie, iż w razie odrzucenia przez Sejm projektu monopolu, zmuszony on będzie nie do dymisji, lecz do wystąpienia z projektem znacznego podwyższenia podatków.

Jak z jednej strony nieczynnienie z tematu obrad kwestji gabinetowej jest godnem wysokiego uznania, tak z drugiej podkreślić należy, że stanowisko min. Michalskiego w sprawie podwyższenia podatków jest zupełnie słuszne. Podatki w Polsce są bardzo niskie i rząd, dając sobie z ręki wydrzeć źródła pewnych dochodów dla motywów natury społecznej, czy humanitarnej, ma wszelkie prawo sięgnąć do opodatkowania.

Ale i obrońcy wolnego handlu znaleźli w osobie ks. posła Adamskiego referenta nielada.

Powiedzieć trzeba, że mowa jego była doskonała w formie — spokojnej, dowcipnej i treści, ponieważ zajmowała się praktyczną, co najważniejszą, stroną kwestji. Szczególną uwagę wzbudziły następujące jej ustępy:

— Monopolowa produkcja wyrobów tytoniowych zatrudnia wszędzie mniej robotników, aniżeli prywatna. W Austrii zatrudnia 1300 robotników na 1 milion ludności, we Francji tylko 471, Niemcy zaś, które monopolu nie mają, zatrudniają w przemyśle tytoniowym 2 do 2½ tysiący ludzi na milion ludności.

— Zarobki robotników w fabrykach monopolowych wynoszą jedną trzecią część tego, co w przemyśle prywatnym.

— Klasowe związki robotnicze w Polsce uchwałyły rezolucję przeciwko monopolowi.

— Monopol mógłby dawać zyski, gdyby wszyscy pracownicy urzędów monopolowych byli — aniołami. W Czechach monopol daje i zapowiada w budżecie mniejsze zyski, aniżeli akcyza, w Austrii dał w ostatnim roku 350 milionów straty.

— Bilans nowego monopolu jest fałszywy, ponieważ nie odejmuje z sumy zysków zysku operowania kapitałem skarbowym, od którego nie płaci procentów, jak również zysku od otrzymywanych, a przetrzymywanych wpłat.

— Jeśli fabrykant prywatny źle kupi towar, to zbankrutuje, ale jeżeli dyrekcja monopolu, to skarb państwa za to zapłaci. Przykładem kontrakt monopolu naszego z Holandją.

— Fałszowaniu banderol monopolowych tak samo nie można zapobiec, jak fałszowaniu pieniędzy.

— Ile miliardów skarb będzie musiał wydać na wykupienie fabryk prywatnych?

— W fabrykach dyrekcji monopolu u nas jest nieład, nie prowadzenie ksiąg. Dyrekcja posługuje się pośrednikami o wątpliwych kwalifikacjach.

— Przez układ polsko-gdański właśnie monopol jest najbardziej zagrożony. Ma być ustanowiony kontyngent papierosów, który Gdańskowi wolno będzie wywozić do Polski oraz niższą opłatą monopolową. Gdańsk zażądał wprowadzenia do Polski tylko 6 miliardów papierosów rocznie, t. j. połowy całej produkcji niemieckiej, a do b. zaboru pruskiego — w nieograniczonej ilości.

Mowa ta przyjęta była z ogromnym aplauzem w całej Izbie, za wyjątkiem kół lewicowych i wystąpienia drugiego wiceministra skarbu, p. Mikuleckiego, który w przedziwnej zaiste nieogledności aż tak dalece się zagalopował, że spokojne i rzeczowe wywody ks. Adamskiego nazwał „oszczerstwem”.

Nietylko jednak cała Izba się oburzyła i nie dała mu skończyć mowy, ale i wicemarszałek Morawcewski wystąpił z nagana: Wyraz „oszczerstwo” jest nieparlamentarny. Nie mogę pozwolić, aby członek rządu użył takiego wyrażenia nieparlamentarnego o posłach i dlatego przywołuję Pana do porządku. Proszę mówić dalej.

Wrzawa jednak coraz namietniejsza, okrzyki trwały dalej, skutkiem czego wicem. Morawcewski przerwał posiedzenie na 5 minut, a po przerwie wicemarszałek Ostrowski oznajmia, że posiedzenie zamyka.

Krótkie wiadomości polityczne.

Upadek prasy sowieckiej. Moskwa, 20 5. (AP.) Prasa w Rosji sowieckiej znajduje się w podobnie krytycznym położeniu, jak w innych państwach. Władze sowieckie odczuwają to tem przykrej, że jak wiadomo, prasa w rękach ich stanowi jedno z najważniejszych narzędzi w propagandzie rewolucyjnego komunizmu. Z powodu ciągłego zmniejszającego się kursu pieniądza i łączącej się z tem drożyzny pisma zmuszone są co tydzień podnosić ceny abonamentowe i inseratowe. Przynosi to ten skutek, że ilość pism ogromnie się zmniejsza. Z przesyłki tysiąca pism sowieckich, które istniały w jesieni 1921 pojawiały się według urzędowego zestawienia 1 stycznia 1922 tylko 803, dnia 1 marca 382, 1 kwietnia 362, 1 maja już tylko 338. Według wiadomości „Iswiestija” władze sowieckie czynią wysiłki, aby umożliwić dalszą egzystencję przynajmniej 233 pismom, z czego na prowincję ma przypadać 74. „Iswiestija” dodają: Jasne jest, że władza sowiecka bez ograniczonej pomocy państwa nie może.

Telegramy.

Dalsza likwidacja własności niemieckiej.

Poznań, 20 V. (PAT.) Komisja likwidacyjna w Poznaniu, działająca na podstawie traktatu wersalskiego, zawiadomiła 10 niemieckich właścicieli, iż do dnia 10 lipca rb. mają sprzedać w drodze likwidacji swe majątki oraz działy cukrownicze.

Sojusz między Czechosłowacją i Jugosławją.

Paryż, 21 V. (PAT.) Specjalny sprawozdawca „Petit Parisien” donosi z Genui, że Benes zawiązał z Ninicem traktat sojuszniczy na przeciąg lat 10.

Katastrofa na morzu.

Brest, 21 V. (PAT.) Angielski parowiec „Egipt” w drodze do Indji zderzył się z francuskim parowcem „Sein”. Zdołano uratować wiele osób. Parowiec francuski przywiózł ocalałych do Brest. Na morzu utonęło 96 osób. Do tej chwili wydobyto 20 trupów.

Republikanci i monarchiści. Berlin. (AP.) Z Meksyku donoszą że z powodu wywieszenia na gmachu niemieckiego przedstawicielstwa chorągwi o nowych republikańskich barwach niemieckich, przyszło do zaburzeń ze strony tamtejszej niemieckiej ludności, która domagała się wywieszenia chorągwi o dawniejszych barwach trykolorowych. W stolicy Columbji, Bogota, musiało poselstwo niemieckie zażądać pomocy wojskowej dla ochrony gmachu przed napastującymi Niemcami, którzy chcieli republikańską chorągiew zerwać z dachu i poszarpać na strzępy.

Kłamiwa Markowa. Berlin. (AP.) Znany skrajny reakcjonista rosyjski Markow II, który bawi tutaj od dłuższego czasu, ogłasza w wydawanym przez siebie piśmie w sposób demagogiczny, że wydaleni z Warszawy emigranci rosyjscy, żyjący obecnie w niedostatku na terytorjum W. M. Gdańska, służą interesom polskim i są przez rząd polski popierani. Zbyt czyste chyba dodawać, że wiadomość podana przez Markowa jest tendencyjnym wymysłem, zmierzającym do poróżnienia Rosji bolszewickiej z Polską.

Sowiety nie myślą się rozbroić. Gdańsk, 20 5. (AP.) Bolszewickie i niemieckie agencje podawały przed kilku dniami wiadomość o zamierzanej redukcji armji sowieckiej. Wbrew doniesieniom tym dowiadujemy się z Moskwy wprost, że Trocki o zmniejszeniu wojsk swych nie myśli. Obecnie posiada Rosja 37 dywizji strzeleckich, 20 samodzielnych brygad, 18 dywizji kawaleryjskich i 5 samodzielnych brygad kawaleryjskich. Ogółem zaprowiantowanych jest w chwili obecnej 1 595 000 żołnierzy rosyjskich. Z ogólnego kontyngentu armji wynosi właściwa armja bojowa 60 proc. — reszta to formacje etapowe.

W ostatnich miesiącach przystąpiono do tworzenia nowych szkół wojskowych. W szkołach tych kształcą się wszyscy dowódcy, od dowódcy bataljonu do dowódcy brygady. Oprócz tego odbywają się kursa dla zwykłych oficerów i trwają zależnie od poprzedniego fachowego wykształcenia od 1 roku do 3 lat. Naczelnym wodzem jest Trocki, zastępcą jego Skłjański, doradcami Trockiego są Rykow, Stalin i Smilga. Trockiemu bezpośrednio podlegają szefowie naczelnych dowództwa z Podwojskim i Kamieniewem. Pod Kamieniewem pracują: Naczelny szef sztabu Lebedow i szef naczelnych wojsk technicznych Kartaszow. Prawą ręką Kamieniewa jest Szapaczukow. Armja bolszewicka aczkolwiek przechodzi wielki kryzys z powodu braku żywności jest znacznie lepiej odżywiana, aniżeli reszta ludności.

Więści o redukcji armji bolszewickiej rozpoczyna prasa bolszewicka i agencje niemieckie tendencyjnie, ażeby odwrócić uwagę Rumunii i Polski od przygotowań wojennych i przedstawić grożące w Europie niebezpieczeństwo w znacznie blidszym świetle.

Sprawy polskie.

Minister rolnictwa.

Premier Ponikowski ofiarował objęcie teki min. rolnictwa p. Adolfowi Bnińskiemu, ziemianinowi z Wielkopolski.

P. Bniński zastrzegł sobie parę dni do namysłu. Prawdopodobnie jednak te teke obejmie.

Liczba emigracyjna dla Polski.

Amerykański konsul w Warszawie otrzymał zawiadomienie, że liczba emigracyjna dla Rzeczypospolitej Polskiej już została zatwierdzona przez prezydenta Hardinga do 1-go lipca 1924 r. Liczba ta wynosi 40 000 osób rocznie. Jednocześnie otrzymał konsul polecenie, by już przystąpił do wydania wiz obywatelom polskim, wobec czego z dnem 1 czerwca rozpocznie tę czynność.

W najbliższych dniach ukaże się ogłoszenie konsulatu, w którym podane będą szczegóły i kategorie emigrantów polskich, którzy korzystają z pierwszeństwa i którzy przybyć mają do Warszawy w celu otrzymania wiz. W tej sprawie konsul amerykański miał dłuższą konferencję z dyrektorem naczelnym „Hiasu” — p. Adolfem Heldem.

Konsulat Nikaragui.

W Warszawie (ul. Moniuszki nr. 11) powstał konsulat generalny Nikaragui, który prowadzić będzie Izidor Brenning.

KRONIKA.

Gdańsk, poniedziałek 22 maja 1922.

Rzymsko-kat. Helena kr., Ryta wd., Faustyn m., Julia p. m. Słońca Wschód: godz. 3 m. 57 Zachód: godz. 7 m. 56

Stan wody w Wiśle dnia 20 maja.

	ostatnio	przedostatnio		ostatnio	przedostatnio
pod Toruniem	+0,81	+0,82	pod Grudziądem	+0,87	+0,90
pod Chełmem	+0,64	+	pod Malborkiem	+0,69	+0,74
pod Kurzebrakiem	+1,20	+1,25	pod Einlage	+2,26	+2,26
pod Tczewem	+0,76	+0,81	z dnia	19/5	18/52
pod Tschewenhorst	+2,54	+2,52	pod Warszawa	+	+1,21
pod Fordonem	+0,74	+0,73	pod Plockiem	+	+0,90

* Przeniesienie biur. W sobotę przeniesione zostały biura Rady Portu z gmachu dyrekcji kolejowej do gmachu przy ulicy Neugarten nr. 20.

* Anspach w Gdańsku. (AP.) Według wiadomości zaczerpniętych z najwiarogodniejszego źródła, przebywał słynny fałszerz dokumentów Anspach dłuższy czas w Gdańsku i Sopocie pod fałszywym nazwiskiem. Starał on się zbliżyć głównie do grających w kasynie Polaków i zaoferowywał im w chwili najkrytyczniejszej znaczne sumy za wydobyte wiadomości, dotyczących naszego kraju. Anspach najwidoczniej pracował na kilka stron i według wszelkiego prawdopodobieństwa sprzedawał również wiadomości o Polsce szefowi bolszewickiego biura szpiegowskiego w Berlinie Stepanowi. Powierzchność Anspacha aczkolwiek elegancka budziła odrazę. Żywot pędził w Gdańsku dość skromny, chociaż nie żałował sobie niczego i otaczał się zwykłym towarzystwem kilku kobiet.

* Z politechniki gdańskiej. W dniu 18 bm. protektor tyt. korporacji „Z. A. G. Wisła” dypl. inż. Juliusz Broy uzyskał na tyt. politechnice tytuł doktora inżynierii za rozprawę pod tytułem „Redukcja tlenków metali przez wodór”.

* Rosyjscy artyści scenicznej pani O. Gsowskaja i p. W. Gadarow z moskiewskiego teatru artystycznego występować będą w dniach 23 i 24 bm. w Sopocie na scenie teatru miejskiego. Publiczności sopockiej i gdańskiej artyści ci nie są obcy, gdyż widziano ich w filmach, które wyświetlano w Gdańsku i Sopocie w dramatach „Die Gezeichneten” z Gadarowem w głównej roli i „Die Intriguen der Madame de la Pommeroy” z Olga Gsowskaja w roli głównej. Artyści wystawiają następujący repertuar: „Leben eines Menschen” Andrejewa, starą francuską komedię „Gegenseitige Erziehung” i „Wo es zu fern ist, reist es” Turgenieff oraz antyczne i charakterystyczne tańce Gsowskaja. Prócz tego wygłoszą artyści kilka deklamacji z towarzyszeniem muzyki. Własne dekoracje.

* Wędrowka po targu. Na sobotnim targu było wszyskiego w obfitości, przeważnie świeże jarzyny nęciły kupujących. Szpinak sprzedawano funt 6-7 mk., szczaw funt 3 mk., szparagi 20-30 mk., morele 12 mk., mała główka sałaty kosztowała 1 mk., wiązanka rzodkiewek 3 mk., wiązanka warzywa do zupy 4 mk., wiązanka szczypiorku 1 mk., wiązanka koperku 1 mk., wiązanka pietruszki 2 mk., laska chrzanu kosztowała 2 mk., funt marchwi 12 mk., funt kartofli 2 mk. Za mendeł jaj płacono 35 mk., za świeże masło 55 mk. — Z drobiu były młode kurczątka, sztuka po 60 mk., tłuste kury po 120 mk., gołąbek kosztował 15 mk., gaśki sprzedawano funt 25 mk. — Z kwiatów było największ niezapominajek na targu, które cudnie swoją barwą przyozdabiały obraz targowy. Doniczka niezapominajek kosztowała 6-12 mk., bukietek 2 mk. Za doniczkę laku, płacono 10-15 mk., świeże gałązki brzoźki sprzedano po 1 mk., gałązki kwitnącego cierniu po 3 mk. — W hali targowej był ogromny ścisk i tłok, mięsa i kiełbas bardzo dużo w jatkach, funt słoniny kosztował 45 mk., funt smalcu 35 mk., funt palminu 35 mk., margaryny 34,50 mk., kiełbasy znacznie podrożały, funt serwatki kosztuje 50 mk., funt wątrobianki 35 mk. A. H.

Kronika pomorska.

— Wprowadzenie czasu średnioeuropejskiego. Na podstawie ustawy o rachubie czasu uchwalonej przez Sejm w dniu 11 maja doba zaczyna się legalnie w momencie dołowania słońca średniego w południku 15° na wschód od Greenwich. Godziny doby liczy się: albo od początku do końca doby, albo też od początku do jej połowy, a następnie od połowy do końca doby, odróżniając godziny jednoimiennie słowami po północy (ppn) i po południu (ppd). Legalna rachuba czasu obowiązuje wszystkie władze i urzędy państwowe i samorządowe. W dniu 31 maja tegoż roku zegary należy cofnąć o godzinie 12-tej w nocy na godzinę 11-tą po południu, wzgl. z 24 na 23, godziny te liczyć należy jako 11-tą po południu wzgl. 23-cią.

— Kartuzy. W niedzielę, 14 bm. w południe odbył się w sali „Dworu Kaszubskiego” wiec, na którym licznie zebrane obywatelstwo uchwało jednogłośnie rezolucję, domagającą się: 1) Ażeby pociąg odchodzący o godz. 14 (czasu gdańskiego) via Gdańsk—Pruszcz—Stara Pila—Kartuzy, otrzymał w Starej Pile połączenie do Kartuz przez kursujący pociąg Gdynia—Kokoszki—Kartuzy. 2) Ażeby pociąg odchodzący o godz. 14,45 (czasu gdańskiego) via Gdańsk—Kokoszki—Kartuzy, mógł odchodzić z Gdańska dopiero wieczorem. Według dotychczasowego planu odchodzą obydwa pociągi z Gdańska prawie równocześnie. Przez proponowaną zaś wyżej zmianę otrzyma publicznosc czas do załatwienia swych interesów w godzinach popołudniowych i możność powrotu z Gdańska wieczorem do Kartuz. 3) Ażeby pociąg Kartuzy—Gdynia—Wejherowo i naodwrot, który zatrzymuje się na stacji Wielki Kack prawie godzinę, zmienił ten długi przystanek do potrzeb normalnych. W obecnych stosunkach jazda na tak krótkiej przestrzeni trwa przeszło 4 godz. i zabiera ludności niepotrzebnie wiele czasu. 4) Ażeby pociąg ranny, odchodzący z Wejherowa do Gdańska, otrzymał połączenie do Gdyni pociągu: Gdańsk—Kartuzy. 5) Ażeby pociągi odchodzące rano o godz. 4 i 5 z Gdańska do Kartuz mogły kursować o późniejszym czasie i to ze względu na publicznosc podróży w sprawach przemysłowo-handlowych. Publicznosc ta przybywa późno do Gdańska i zmuszona jest bardzo szybko odjeżdżać, co nie zawsze jest możliwem, a tracą przez to Kartuzy i kolej państwowa. 6) Ażeby rozkład jazdy pociągów Kartuzy—Kościerzyna—Skarszewy—Starogard i naodwrot został tak zmieniony, iżby można w jednym dniu wrócić do Kartuz, gdyż przy obecnym rozkładzie wypada nocować w Kościerzynie. 7) Uprasza się, o ile to możliwe, skrócić czas jazdy z Kartuz do Gdańska i Wejherowa i naodwrot, zastosowując takowy do godzin jazdy przedwojennej.

Spodziewać się należy, iż dyrekcja kolei państwowych w Gdańsku rozpatrzy powyższą rezolucję i przyczyni się do uwzględnienia słuszných życzeń obywatelstwa miasta Kartuz i okolicy.

— Kartuzy. Tutejsze Towarzystwo Sportowe urządziło w środę, 17 maja w sali p. Krejty zabawę, połączoną z przedstawianiem amatorskim. Naprzód odbył się koncert, odegrany przez kapelę z Starogardu, która codziennie grywa w restauracji p. Mówińskiego. Koncert był wykonany artystycznie. Potem nastąpiło przedstawienie. Odegrano sztukę: „Klub Kawalerów, Bałuckiego, Amatorów i amatorki wywłaziła się znakomicie ze swego zadania, czego dowodem były huczne oklaski. Po przedstawieniu

odbyły się popisy gimnastyczne tutejszych sportowców, które wypadły nadszpiewanie. Nastąpił polonez i tańce, bawiono wzorowo do rana.

— **Kościelny.** Przy państwowej szkole przemysłu ludowego w Kościelnie jest oddział gospodarstwa domowego, który otwiera następujące kursy: 1) Czeromiesięczny kurs letni od 10 czerwca do 30 września, obejmujący warzywnictwo, kwiaciarstwo, hodowlę drobiu, gotowanie i roboty ręczne. 2) Sześcioletni kurs zimowy od 10 września do końca lutego, obejmujący konserwację i przeróbkę warzyw i owoców, gotowanie, roboty ręczne. 3) Caloroczny kurs gospodarstwa domowego od 10 września, którego zadaniem będzie kształcenie samodzielnych gospodyń i instruktoerek gospodarczych. Oprócz tego obejmuje każdy kurs wykłady ogólne kształcące, przedewszystkiem język polski. Uczennice znajdują opiekę w wygodnie urządzonej internacie szkoły lub mogą dochodzić na naukę.

— **Chojnice.** (Niedoszły proces o zdradę stanu.) W piątek toczył się miał przesyła izba karna proces o zdradę stanu przeciw dawniejszemu redaktorowi „Komtzer Tageblattu”, p. Kurtowi Winklerowi. Zaraz przy rozpoczęciu daje obrońca p. Behnke zapatrywanie swemu wyraz, że sąd właściwie do sądenia tej sprawy kompetentnym nie jest, ponieważ chodzi tutaj o zdradę stanu, którą sądził zawsze sąd rzeszy. Obecnie zatem powiolen sprawę tę rozpatrywać najwyższy sąd w Warszawie. Prokurator sprzeciwia się temu, oświadcza, iż obecnie wszelkie te sprawy przekazane są izbom karnym. Sąd udaje się na naradę. Po dłuższym czasie powraca i prezydent izby oświadcza, że sąd uznał się na mocy odnośnych przepisów i rozporządzeń kompetentnym do rozpatrywania sprawy. Obrońca mecenas Behnke zapytuje izby, czy przybył jaki wojskowy rzeczoznawca? Kiedy otrzymuje potwierdzającą odpowiedź, wnosi o odroczenie rozprawy, ponieważ obrona za późno się dowiedziała o powołaniu rzeczoznawcy wojskowego, co prawnie nie jest dozwolone. Mimo sprzeciwu prokuratora przychyliła się sąd do zapatrywania obrony i proces odracza.

— **Toruń.** (Zmiana własności.) Położony w powiecie toruńskim majątek ziemski Przeszno, znajdujący się od 60 lat w posiadaniu rodziny Clans, sprzedany został przez obecną właścicielkę, panią Bieck, rodakowi pułkownikowi Dziwulskiemu z Białegostoku.

Prusy książęce.

— **Elk.** Jak donosi „Lycker Zeitung” związek narodowo-uwspobionych żołnierzy urządził w sobotę „wieczór orderowy”. Gości powitał technik melioracyjny Faltin i oświadczył, że związek zakupił od rządu order wojenny i dekoruje nim „w zastępstwie”. Wspomnił następnie o będącym na wygnaniu „obersten Kriegsherrn” i następcy tronu i życzył im powrotu do ojczyzny. — Tutejszy „Rudergesellschaft” ochrzcił szampanem łódkę i nazwał takową „Trendentsch”. Landrat dr. Peters przyniósł pozdrowienia od prezydenta regencji. Łódź zbudowana podług landrata z radości z powodu „zwycięstwa” plebiscytowego. Ma ona przecinać fale „niemieckich” jezior mazurskich jako godło mazurskiej wierności do niemieckiego Vaterlandu i gotowości ostatecznej do obrony niemieczyny. Potem wsiadł na „Trendentsch” p. Konopka i wyjechał może z Łazarzówkami, Jekubzikami, Jedotkami itd. na „echt” niemieckie jezioro łęckie. Pomimo tego wszystkie jeszcze ci „beutelisterne” i „raubgerige” Polacy mówią, że Mazurzy są Polakami.

Kronika sportowa

„Polonia” Warszawa — „Verein für Leibesübungen” Gdańsk 5:1. Przy ogromnym udziale publiczności odbył się wczoraj po południu na boisku przy Posadowiskowej bój w piłkę nożną między „Polonią” z Warszawy a tutejszym klubem sportowym „Verein für Leibesübungen”. Warszawa, którzy w pierwszej połowie grali pod wiatr i słońce, uzyskali 2 bramki, w tym jedną karną, a gdańszczanie jedną bramkę. Już w pierwszej połowie okazała się przewaga „Polonii”, która wykała lepszy start do piłki i grę poziomą, która okazuje, że „Polonia” miała sposobność grać z klubami zachodniej Europy. Gdańszczanie podawali piłkę wysoko, co wykazuje starą metodę gry. Po przerwie starali się gdańszczanie wszelkimi siłami powetować porażkę, jednakże bez skutku, gdyż okazała się na wstępie drugiej połowy zupełna przewaga „Polonii”, która stała obiegała bramkę gdańszczan. Dobry dzień miał bramkarz gdański, który dużo strzałów celnie danych na bramkę, zdołał odeprzeć. Nie bez nagany był lewy obrońca gdański. Reszta graczy gdańskich okazała w drugiej połowie zmęczenie, co o drużynie „Polonii” nie można powiedzieć. Z drużyny „Polonii” podobal się półprawy i pół-lewy napad i średni pomocnik. Bramkarz za często i za daleko wybiegał z bramki, co przy przeciwniku, posiadającym szybki napad, byłoby fatalnem. Ostatnie 20 minut przed zakończeniem gry przyniosło zupełne zwycięstwo „Polonii”, która uzyskała dalsze trzy bramki.

Spotrzenia pogody

w Nowymporcie — 14.4 m. nad poziomem morza podane przez Polski Urząd Hydrograficzny.

1922	Czas	Powietrza			Wiatru		Zachmurzenie i inne zjawiska
		ciśnienie mm.	temperatura 0C.	wilgotność 0/0	kierunek	siła (0-12)	
21/5	12 ⁴⁵ w poł.	65,0	13,6	50	NW	4	dość pogodn.
21/5	8 ⁴⁵ wiecz.	66,3	10,8	70	NW	2	pokryte
22/5	6 ⁴⁵ rano	66,2	14,2	52	W	2	pochmurno

Temperatury { najwyższa: 15,6 0C. Ilość opadów: 0,0
w ciągu doby { najniższa: 9,4 0C. Uwagi:
ubiegłej { średnia: 11,2 0C.

Dział handlowy i gospodarczy.

O rozwój portu gdańskiego.

Z obrad „Zjednoczenia kupców i przemysłowców polskich w Gdańsku”.

W piątek odbyło się miesięczne zebranie Zjednoczenia kupców i przemysłowców polskich w Gdańsku. Wyłoniła się najpierw sprawa „Powiernika”. Sprawa ta wywołała mało zainteresowania wśród firm polskich, mimo to na wniosek dra Grabskiego wybrano specjalną komisję, któraby tą kwestją się zajęła i starała się ją w czyn wprowadzić.

Obszerniejszą dyskusję wywołały referaty p. Kochańskiego z obrad Rady Centralnego Związku przemysłu i handlu w Warszawie i o nowych stawkach portowych. Z obrad warszawskich interesująca jest informacja, że ministerstwo kolei żelaznych nosi się z myślą podniesienia taryf kolejowych w najbliższym czasie w bardzo wysokim stopniu. P. Grabski wyjaśnił, że jest to koniecznością, gdyż są wielkie deficyty kolejowe a nadto Polska traci na tranzytach ze względu, że tak w Czechosłowacji, jak w Niemczech taryfy są wyższe a Polska za tranzyt pobierać może tylko opłaty, obowiązujące w kraju. Mówca godził się jednak z wywodami dra Hilchena, dyr. Kierskiego i p. Kruszyńskiego, że powinno być porobione znaczne ulgi taryfowe dla towarów eksportowych, w szczególności dla Gdańska.

Ten sam wzgląd na konieczność rozwoju portu gdańskiego podnosił mówcy przy dyskusji nad referatem p. Kochańskiego w sprawie zamierzonego podniesienia stawek w porcie przez Radę Portu. Dr. Hilchen zeznawał, że Rada Portu powinna wziąć pod uwagę, by stawki nie były za wysokie, gdyż wyszłoby to na korzyść portów konkurencyjnych. Dopiero rozwijając się eksport polski z konieczności szukał musiałby innych portów tańszych a byłoby to ze szkoda i Polski i Gdańska. — Dyr. Kierski podniósł, że w żaden sposób kosztów, płynących z istnienia Rady Portu, nie powinno przerzucać się na kupiectwo. Rada Portu jest instytucją, stworzoną dla celów politycznych, słuszną więc rzeczą jest, by wszystkie stąd płynące koszty pokrywał skarb państwowy, polski i gdański. — Dr. Grabski wobec wywodów tych wyjaśnia, że tak jest faktycznie, że Radę Portu utrzymują wspólnie Polska i Gdańsk a jeśli mowa o podniesieniu stawek portowych, to sprawa jest aktualna, gdyż są one za niskie, ale nie ma obawy, by podniesione zostały tak wysoko, by zagrażały konkurencyjności portu gdańskiego.

Następnie omawiano sprawy bieżące, dotyczące kupiectwa polskiego, między innymi sprawę utworzenia w „Zjednoczeniu” fachowych sekcji i porobienia kroków, by zaprzysiężonymi rzeczoznawcami towarów byli też kupcy polscy. Dotychczas tylko jest jeden Polak rzeczoznawcą w branży zbożowej (p. Budzyński).

ZWIĄZEK SYNDYKATÓW ROLNICZYCH
P. F. KOOPROLNA Sp. Akc.
dawniej
KOOPERACJA ROLNA
ODDZIAŁ W GDAŃSKU, Pośladasse 3-4
Telefon Nr. 3730, 5572 Adr.-Telegraf: „KOOPROLNA”

Cukier. (Sprawozdanie Bałtyckiego Banku Komisowego w Gdańsku.) Stałe zimna uprawę buraków tak w Polsce jak w Niemczech do tego stopnia powstrzymały, że ukończone obecnie naogół wysiewy buraków opóźniły się o kilka tygodni w stosunku do lat normalnych.

Tendencja rynkowa pozostała naogół stała, a nawet pod koniec wobec wzmocnienia kursów ukształtowało się silne uwspobienie. Mimo to obroty nie były znaczne przy niewielkiej chęci, zakupu.

Cukier biały w Wolnem Mieście kosztuje mk. 21,25 p. kg franko dom z ocenieniem. **Cukier eksportowy** mm. 20 szyl. 6 pen. fob Gdańsk.

Łondyn notował ostatnio 13 szyl. 6 pen. za cukier surowy 96 %, a 19 szyl. 6 pen. za cukier biały.

W Czechach ożywił się interes eksportowy, doprowadzając do większych obrotów z Rumunją i Słowacją.

Kursy dewiz w Gdańsku.

Dewizy	22 maja (w wolnym obrocie)		20 maja (urzędowe)	
	placono	žadano	placono	žadano
dolary	309,00	—	299,70	300,30
wyp. telegr. n. Londyn	—	—	1353,60	1356,40
Guld. holenderskie	—	—	11788,20	11811,80
marki polskie	7,50	—	7,28 1/2	7,31 1/2
wypłata na Warszawę	7,45	—	7,28 1/2	7,31 1/2
„Poznań”	—	—	—	—

Warszawa, dnia 20 maja 1922. (PAT).
Gleida walutowa warszawska.

	Notowania			Czeki
	transzak.	žad.	plac.	
Nowy Jork	4085,00	4095,00	4055,00	4160,00
Funty sterl.	—	—	—	18225,00
Franki franc.	371,50	—	—	374,00
Fr. belg.	—	—	—	340,75
M. niem.	—	—	—	13,75
Gdańsk	—	—	—	13,60
Kr. austr.	—	—	—	43,25
Kr. cz. słow.	78,75	—	—	—
Fr. szwajc.	—	—	—	792,00
Liry włoskie	—	—	—	—

Akcje: Bank Dyskontowy 3400 -
Kredytowy w Warszawie I-V 3350 - 3450
VI 3200 - 3300

Warsz. tow. kop. węgla I-IV 29000 -
Warszaw. Fabryka Cukru 33000 - 33900
Lilpop I-II 3525 - 3540
Rudski I-II 2425 - 2450
Wielki Piec i Zakł. Ostrowieckie 7200 - 7275 -
Starachowice I-II - 5625 - 5650 - 5650
Borkowski I-V 1515 - 1525 -
Br. Jabłkowscy 1820 - 1815
Polska Nafta za mk. 500 I-III 2050 - 2000 - 2025
Przemysł Drzewny 1600 -

Kurs giełdy poznańskiej

z dnia 20 V 1922r.

Papiery oficjalne:

Bank Związku I-II 220. R. Barcikowski 200—205. Centrala Skór 285—290. Dr. R. May 660. Ventzki 590—600. Samantia I 470—480, II 435. Hartwig 220. Cegielski VIII 205—210. Hurtownia Droger. 150. Wytwórnia chem. III 200. Browar Krosz. 1000. Wagon Ostrowo 220—215. Orient 200. Arcona 400. Juno 320—325. Herzfeld Wiktorius 435—415.

Papiery nieoficjalne.

Bank Przemysłowców 250. Polski Bank Komisyowy 130. Wielkopolska Huta Miedzi 280. Kabel I—II 140. Pneumatyk 190. Krotoszyn 185. Hurtownia Spółek Spoż. 200—210—215. Zegar 550.

Giełda dewizowa Poznańska. (Oficjalnie.) Marka niem. 14,40, przekazy na Berlin 14,40, kor. czeskie 73,50.

Berlin, dnia 20 maja 1932.

Kursy walut zagranicznych w Berlinie.

	Notowania ostatnie		Notowania przedostatnie	
	placono	žadano	placono	žadano
Holandia	11685,35	11714,65	11485,60	11514,40
Buenos Aires	109,72 1/2	110,02 1/2	108,22 1/2	108,52
Belgia	2526,80	2532,20	2431,95	2438,05
Norwegia	5553,05	5566,95	5493,00	5506,90
Dania	6411,95	6428,05	6307,10	6322,90
Szwecja	7750,39	7769,70	7565,50	7584,50
Helsingfors	621,20	522,80	613,20	614,80
Włochy	1557,05	1560,95	1533,05	1536,95
Łondyn	1344,30	1347,70	1315,85	1319,50
Nowy Jork	303,12	303,88	293,63	294,37
Paryż	2752,55	2759,45	2671,65	2678,35
Szwajcaria	5792,75	5807,25	5622,95	5637,05
Hiszpania	4798,95	4811,05	4604,20	4615,80
Wiedeń	—	—	—	—
ostemplowane	3,00 1/2	3,04 1/2	3,03 1/2	3,09 1/2
Praga	573,75	575,25	567,25	568,75
Budapeszt	36,45	36,55	37,25	37,35
Bulgaria	225,95	226,55	223,70	224,30
Japonia	143,50	144,59	138,00	139,00
Rio de Janeiro	42,44	42,56	40,04	40,56

Towarzystwa i stronnictwa.

Ważne zebranie Koła Miłośników Sceny przy Gminie Polskiej w Gdańsku odbędzie się w poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 1/8 w Gminie Polskiej przy Petershagen (Am weissen Turm) w sali na drugim piętrze. Na porządku dziennym: 1) Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Koła. 2) Wybór nowego Zarządu. 3) Wnioski. Ze względu na ważność spraw uprasza się o liczny udział. Przyjmuje się nowych członków. Goście mile widziani.

Zebranie Towarzystwa Młodzieży Handlowej odbędzie się w poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 1/8 wieczorem w lokalu domu św. Józefa przy ul. Garncarskiej. O liczny udział prosi Zarząd.

Zebranie Tow. „Jedność” odbędzie się w poniedziałek, d. 22 bm. o godz. 7. wiecz. w Gminie Polskiej przy Petershagen (dawniejsze koszary).

Baczność członkowie „Lutni” gdańskiej. Lekcje śpiewa odbywają się obecnie co wtorek w auli gimnazjum polskiego przy dworcu Petershagen w byłych koszarach punktualnie o godz. 1/8 wieczorem. Liczne i punktualnie przybycie konieczne.

Zarząd, Czołem! Naczelnik.

Nadzwyczajne zebranie Związku Bankowców Polaków odbędzie się we wtorek, dnia 23 bm. o godz. 7 wieczorem w Domu św. Józefa przy Toepfergasse. Porządek obrad: 1. Sprawozdanie delegatów ze Zjazdu Wszechpolskiego Bankowców. 2. Referat organizacyjny. 3. Dyskusja i wolne wnioski.

Ćwiczenia piłki nożnej odbywają się co wtorki i czwartki na Bischofsberg od godz. 5 po poł. począwszy.

Ćwiczenia Sokola odbywają się w następującym porządku: we wtorek dla oddziału żeńskiego, w środę dla oddziału męskiego. W piątek ćwiczy młodzież. Początek ćwiczeń o godz. 7 w ćwicznicy przy Kehrwegergasse.

Lekcje śpiewu Koła śpiewaczego „Lira” odbywają się co poniedziałek i czwartek o godz. 7 wiecz. w Domu Polskim przy Petershagen, Am weissen Turm 2. Przybycie wszystkich śpiewaków i śpiewaczek konieczne. Lubowników śpiewu uprasza się o przybycie na lekcje i przystąpienie do kółka. Cześć pieśni! Zarząd.

Tczew. Podział ćwiczeń „Sokola”: Wtorki i soboty — oddział męski od 6 1/2 do 8 1/2 godz., środy i piątki — oddział żeński od 7 do 9 godz., wtorki i soboty — oddział młodzieżowy od 6 do 8 godz. Zarząd „Sokola”.

Niniejszem zamawiam

GAZETĘ GDAŃSKĄ

PIŁKA W TCZEWIE

na miesiące czerwiec 1922r. i placę abonamentu 275 mkp. Gazeta Gdańska zapisana jest w liście pocztowej w Tczewie. (Imię, nazwisko i miejscowość abonenta)

Potwierdzamy odbiór

za miesiące czerwiec 1922r. 275.— marek polskich

Urząd pocztowy albo agentura.

*) Nieodpowiednie słowa skreślić.

Nakładem „Zjednoczone Wydawnictwa Pism Polskich w Gdańsku Sp. z o. p.”. Drukiem Towarzystwa Wydawniczego Pomorskiego Tow. Akc. w Gdańsku. Redaktor odpowiedzialny, Wilhelm Grimsman w Gdańsku. Redaktor naczelny Wład. Zabawski. Za dział reklam i ogłoszeń Jan Sucha w Gdańsku.

Ogłoszenie.

W sobotę, dnia 20. b. m. przenosimy nasze lokale biurowe z gmachu Dyrekcji Kolei przy Olwiar Tor na Neugarten 29. Nowe nasze połączenia telefoniczne noszą numery 3182, 3297 i 6970.

Gdańsk, dnia 19. maja 1922.
Hada Portu i Dróg Wojskowych w Gdańsku.

Danziger Stadttheater

(Gdański teatr miejski)
Dyrekcja: Rudolf Schaper.

W poniedziałek, dnia 22-go maja br. wieczorem o godz. 7-mej, stałe karty E 1:

Die Dollarprinzessin

operetka w 3 aktach.

W wtorek, dnia 23-go maja o godzinie 7-mej wieczorem, stałe karty A 2, nowo wzięczono: **Der lebende Leichnam.** Dramat w 12 obrazach Leona Tolstoja.

W środę, dnia 24-go maja o godzinie 7-mej wieczorem, stałe karty B 2: **Die lustigen Vagabunden** (Robert und Bertram II część). Wielka komedia z śpiewami w 6 obrazach.

W czwartek, dnia 25-go maja (Wniebowstąpienie) o godzinie 7-mej wieczorem, stałe karty bez znaczenia: **Das Dreimäderlhaus.** Sztuka z śpiewami w 3 aktach.

Stadt-Theater Zoppot.

(Sopocki teatr miejski.)

Poniedziałek, dnia 22. maja: **Zamknięcie.**

Wtorek, dnia 23. maja: Występ gościnny Moskiewskiego teatru artystycznego.

Środa, dnia 24. maja: Występ gościnny Moskiewskiego teatru artystycznego.

Czwartek, dnia 25. maja: **Der Freischütz.**

Piątek, dnia 26. maja: **Zamknięcie.**

Sobota, dnia 27. maja: **Zamknięcie.**

Niedziela, dnia 28. maja: **Nieustalono.**

Walne zebranie

podpisanej spółki odbędzie się w sobotę, dnia 3-go czerwca 1922 r. o godzinie 1-szej po południu w lokalu banku.

Porządek obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie bilansu za rok 1921.
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i przyjęcie bilansu.
3. Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Podział czystego zysku.
5. Uchwała dotycząca wynagrodzenia Rady Nadzorczej.
6. Wybór 3 członków Rady Nadzorczej.
7. Przyjęcie nowego statutu.
8. Podwyższenie pożyczek członków.
9. Wniosek bez uchwały.

Gdańsk, dnia 17-go maja 1922 r.

Bank Ludowy

Spółka zapisana z nieogr. odpowiedzialnością

Rada Nadzorcza

Ka. Losinski, prezes.

Automobil

Wieloletni fabrykant 8/22 K. S., modna karoseria, wybitnie z prawdziwej skóry, z latarniami, gotowy do jazdy natychmiast do sprzedania (6839)
C. Poetsch, Sopot, Wilhelmstrasse 15.

Damska suknia 4500

letnia tylko mka.

Wysyłamy wprost z fabryki piękną damską letnią całą suknię trykot nadzwyczaj praktyczną nadającą się na każdą figurę w kolorach: bordo, czerwony, fiolet, biały, niebieski, różowy, szary, czarny, brązowy, złoty itd. — najmodniejszy fason, pięknie przybrana — tylko za 4500 mkp. Przesyłka 300 mkp. Przy zamówieniu 3 sukien i więcej przesyłka na nasz rachunek. Wysyłamy zaraz pocztą po otrzymaniu należności lub za pobraniem (płaci się przy odbiorze).
Prosimy adresować:

L. Lubka, Łódź 22

Drobne ogłoszenia

oddziału informacyjnego
„Gazety Gdańskiej”

Poszukujemy większej ilości
terpentynę rektyfikowaną.

Poszukujemy większej ilości
BENZOLU

Mamy do oddania

4 agregaty
do światła elektrycznego

Mamy do oddania

14 wodnych i ziemnych żelaznych
zbiorników prostokątnych i okrągłych o różnych pojemnościach.

Zgłoszenia należy skierować do Oddziału
Informacyjnego „Gazety Gdańskiej”.

ZOPPOTER STADTTHEATER

Jutro, dnia 22 i w środę, dnia 24 maja wieczorem o 8-mej godz.
Pierwszy występ gościnny członków teatru
artystycznego Stenislavskiego z Moskwy

O. Gsowskaja i W. Gaidarow

z współudziałem W. Padwa (fortepian)

We wtorek, dnia 23 maja

Życie człowieka

dramat w 2 aktach L. Andrejewa

Różne urozmańcenia.

Różne urozmańcenia.

Sprzedż biletów: przy kasie w teatrze miejskim w Sopocie,
w Gdańsku Herm. Lau, Langgasse.

Wintergarten

Hotel Danziger Hof

O godz. 5-tej herbatka i tańce

Arco i Esmanoff

Tańce stepowe i wirowe

odzieżstwo Winter

Tańce nacjon. i charakterystyczne

5 nocnych motyli

Balet Offeney

Własna cukiernia

Ameryk. bar

Natychmiast do oddania

pół miliona cegły

6 1/2 : 12 : 25 dobrze wypalonej. Zwrócić się należy do Spółki Akcyjnej Radak w Toruniu, ulica Koszarowa 13. (R. P. 24)

Lucjan Turzyński i Ska. T. z o. por.

Gdańsk, Handegasse 113 | Poznań, Plac Wolności 14
Tel. 3511. Adr. tel.: Tuco T. 1641. A. t.: Turzyński.
Import artykułów spożywczych i towarów kolonialnych. Eksport mączki ziemniaczanej, chleba itd.
Ziemloplody.

Wysoko wartościową paszę dla wszelkiego rodzaju bydła

bedziemy sprzedawać około maja-czerwca z ładunku okrętowego. Cena bez zobowiązania około 640 mk. tranzytu Gdańsk, łącznie z workiem, brutto za net.
Na życzenie próby i analiza. Prosimy o odwrotne zamówienia.
Osiedleisdie Landesgenossenschaft
Gdańsk, Hansaplatz 2a — Telefon 407

FERBOL

w 11 kolorach

do odnawiania i przebarbowania obuwia,
GATUNEK PRZEDWOJENNY

Skład farb „RIPO IN” Warszawa, Graniczna 9, tel. 94-83

Doskonałym środkiem utrzymania ładnej, czystej, i pozbicia się na twarzy jest Obermeyera lecznicze mydło „Herba”. Do uzupełnienia kuracji poleca się wyborny krem „Herba”, który można otrzymać we wszystkich drogeriach, aptekach i perfumeriach.

Dziś ostatni dzień
Gdańsk, Karrenwall

Dziś w poniedziałek
o godz. 7-mej
30 nie równ.

sensacji

Zwracamy uwagę na to, że dzisiejsze ostatnie przedstawienie w Gdańsku z powodu swego olbrzymiego, urozmaiconego programu rozpocznie się już o godz. 7-mej wieczorem. Na to przedstawienie udzielimy na wszystkich miejscach znaczną zniżkę cen.

Codziennie przedpoł. od godziny 10—1:
Zwiedzanie i warty

Sprzedż biletów codziennie od godziny 10—1 i na godzinę przed otwarciem, przy kasie.

Polecam się w Woln. M. Gdańsku, Sopocie i okolicy do wykonywania wszelkich prac przy stawianiu pieców, pokojowych i kuchennych, przedstawianiu, wykładaniu płytami, nowobudowy, renowacji wszelkiego rodzaju, wkładanie ścian płytami w tartakach i lazienkach.

O zamówienia w W. M. proszę

FR. Napierała, zdun. Tczew, ul. Samboza 7. Zakł. bud. pieców i kuchni.

STARSA OSOBA

intel. znaj. jęz. poszukuje zajęcia w mieś. kąpielowych, do pomocy w pensji opiek. się chorym lub do starszych dzieci. Skromne wymagania. Łask. oł. pod „W. I.” Tow. Akc. Reklama Polska, Bydgoszcz, Gdańska 164. (R.P.B. 275)

Polak

kawaler, lat 34, przemysłowiec mający 10 mil. mk. polski, oszczędności, ożeni się z Gdańszczanką panną lub wdówką. Zgłoszenia pod „Ożenek 10 756” upr. się nadesł. z dołącz. fotogr. do biura „Par”, Poznań, ul. 27. Grudnia 18.

Pomocników malarskich

poszukują zaraz
E. Kowalkowski, Karuzy, Pomorze.

Dzielnia

BIURALISTKA

do większego przedsiębiorstwa w Gdańsku, może się zgłosić. Oferty pod nr. G 500 do „Gazety Gdańskiej”.

Przedsiębiorstwo

fabryczne, w biegu z 2 kompletnymi maszynami nadającymi się do papierni garbarni, fabrykacji zapalek, chemikali, młyna parowego, warsztatu reparacyjnego itp. 10 minut od dworca z powodu wychodźstwa natychmiast na sprzedaż za cenę 12 000 000 Mk.
J. Dejowski, Grudziądz, Sienkiewicza 6, part.

Z AMERYKI!

Największa Polska Agencja Gasi i Książek. Zakupi najmniejszą ilość książek, różnej treści obrazów, pocztówek na różne okazje, drobnych pamiątek z Polski etc. Wogóle towaru wchodzącego w skład książek i przyborów do pisania. Wszelkie okazy lub katalogi proszę wysłać na adr.: Polish Amer. News Agency Józef Wejnowicz 1826 Fleet St. Balto, Md. U. S. A.

Eksploracja torfu

170 mórg Nadnoteckich. torf leży 6 mtr. grubo, 3 lokomobile, 2 elewatory i 15 mtr. 27 wozów, 3000 mtr. torfu. elewator z motorem do ładowania, barak dla 80 robotników, chlew dla koni etc. 30 000 000 mkp. Mam wielki wybór dalszych korzystnych obiektów. A. WIECZOREK, Pośrednictwo ziarnochomości, Bydgoszcz, Dworcowa 78
Telefon 825 (CE30)

Bacność!!

Kupno i sprzedaż

majątków

ziemskich i miejskich jakoteż wszelkich interesów przemysłowych.

Biuro pośrednictwa

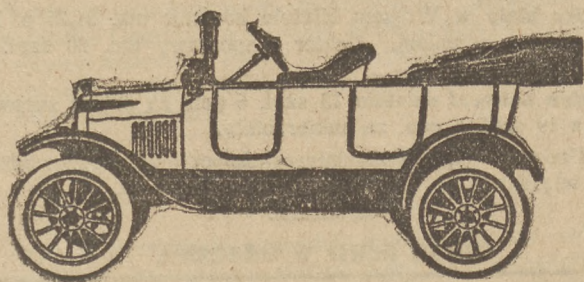
W. JANICKI, Grudziądz

Plac 23-go stycznia nr. 8,

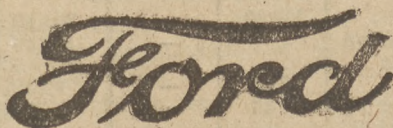
Pomorze

Telefon 1520 (6840)

Samochody

osobowe i ciężarowe o wszechświatowej sławie

Jedyne na zle drogi, odporne, wykonane z pierwszorzędnych materiałów, lekkie o silnym motorze.

Najtańsze w użyciu

ze względu na nieznaczny rozchód benzyny, taniość opon i kół.

Wszystkie zużyte części dają się z łatwością zamienić, skąd szybka, tania i niekłopotliwa naprawa.

Części zapasowe, opony, benzyna, smary stale na składzie. Każdy zamierzający nabyć samochód, winien zwrócić się do nas w swoim własnym interesie o katalogi i szczegółową ofertę.

„ELIBOR” Sp. Akc. Ł. J. Borkowski

Kohlenmarkt nr. 7.

Gdańsk

Tel. nr. 2295.